

Zabawy ortograficzne. Pomysły dla nauczyciela

Przedstawiamy propozycje zabaw ruchowych kształcących znajomość zasad ortograficznych:

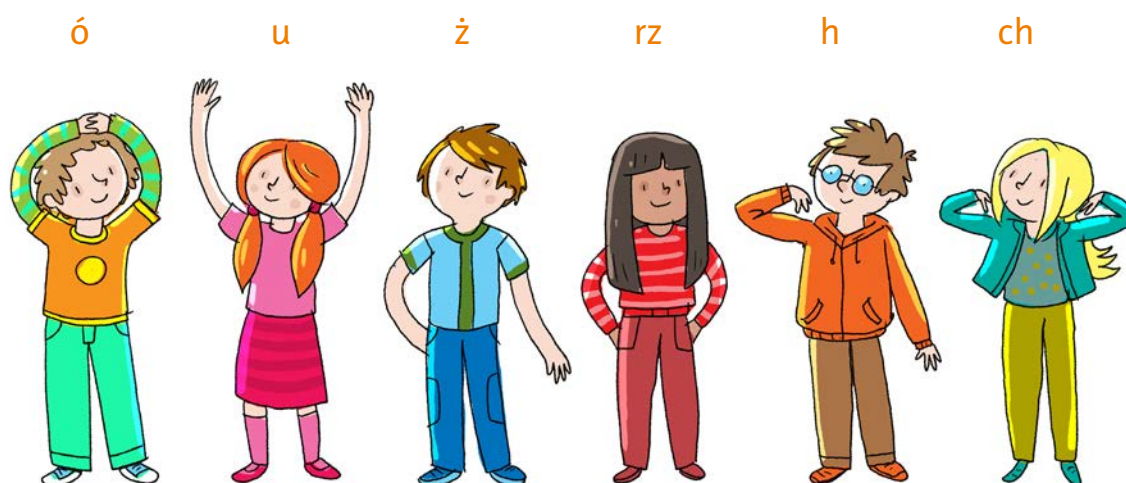
- kąty ortograficzne,
- dyktando biegane,
- gimnastyka ortograficzna.

Uczymy w nich ortografii przez ruch. Zabawy te można zaproponować uczniom zarówno na początku, jak i w trakcie lekcji. Mogą być przerywnikiem między blokami tematycznymi, a nawet propozycją na zajęcia wychowania fizycznego.

Pierwsza zabawa to **zabawa w kąty ortograficzne**. Nauczyciel przyporządkowuje kątom w sali odpowiednie litery: „u” oraz „ó”, „ż” oraz „rz”, „h” oraz „ch”. Uczniowie stoją na środku sali i przechodzą do właściwego kąta, gdy nauczyciel wypowie wyraz z trudnością ortograficzną.

Kolejna zabawa ruchowa to **dyktando biegane**. Bawimy się na szkolnym korytarzu lub w sali (ale po wcześniejszym odsunięciu ławek). Dzielimy klasę na kilka równych zespołów. Na parapecie z jednej strony sali kładziemy dyktanda. Wszystkie dyktanda są takie same i jest ich tyle, ile grup. Każde dyktando zawiera tyle zdań, ile osób liczy zespół. Po drugiej stronie sali znajduje się linia startu, na której ustawiają się grupy. Każdy zespół ma kartkę i długopis. Na sygnał startu pierwsza osoba z każdej grupy biegnie do dyktanda, zapamiętuje pierwsze zdanie i pisownię wyrazów, a następnie wraca do grupy i zapisuje na kartce to zdanie. Gdy skończy i odłoży długopis, startuje druga osoba z grupy, której zadaniem jest zapamiętanie i zapisanie drugiego zdania, a potem kolejna. Wygrywa grupa, która będzie najszybsza i zrobi najmniej błędów.

Trzecia zabawa to **gimnastyka ortograficzna**. Umawiamy się z uczniami, jakie ruchy będą oznaczały konkretne litery, np. gdy w wyrazie jest „u” zwykłe, unosimy ręce wyprostowane wysoko w górę, a gdy w wyrazie jest „ó” kreskowane, łapiemy się za głowę itp.

Z czasem podajemy coraz trudniejsze wyrazy, np. z dwiema trudnościami. Wówczas uczniowie muszą wykonać przypisane ruchy w odpowiedniej kolejności, np. „róża” – łąpią się za głowę, a potem skaczą obunóż. Możemy dodatkowo urozmaicić zabawę – za każdy błąd uczeń oddaje fant, który później musi „odpracować”, np. przez znalezienie skojarzenia pomocnego w zapamiętaniu pisowni słowa, w którym zrobił błąd.

Polecamy także poniższe zabawy ortograficzne.

Kółko ortograficzne

Podajemy każdemu uczniowi jeden ortogram. Uwaga! Wszystkie muszą dotyczyć jednego aspektu ortografii, np. „ó” niewymiennego (np. róża, kłótnia, mózg itd.). Dzieci czytelnie i wyraźnie zapisują wyrazy na pasku papieru i zaznaczają na kolorowo odpowiednią trudność ortograficzną. Następnie wszyscy stają w kole. Każdy uczeń po kolei czyta głośno swój wyraz i pokazuje go wszystkim. Potem dzieci chowają kartki i rozpoczynają powtarzanie z pamięci. Pierwszy uczeń mówi swój wyraz, drugi powtarza usłyszane słowo i dodaje swoje, kolejny powtarza słowa wypowiedziane przez poprzedników i dodaje swoje itd.

Jeden z dziesięciu

Zasady podobne jak w znanym teleturnieju. Wybieramy 10 osób. Każdej zadajemy dwa pytania dotyczące ortografii. Uczeń, który popełni błąd, odpada. Pozostali zawodnicy dochodzą do półfinału, podczas którego nawzajem zadają sobie pytania. Każdy, kto popełni błąd, odpada. Gra toczy się, dopóki nie zostaną wyłonione trzy osoby, które przejdą do finału. W nim zadajemy pytania finałowej trójce. Zwycięza uczeń, który nie popełnił żadnego błędu lub popełnił ich najmniej.

Zabawa w „wyrazobranie”

Przygotowujemy karteczki z wyrazami z trudnościami ortograficznymi, np. z „u” i „ó”, a następnie rozmieszczamy je w różnych częściach sali. Na sygnał dzieci w parach ruszają na „wyrazobranie”. Jedna osoba z pary gromadzi wyrazy z „ó”, druga – z „u”. Pary nie mogą się rozłączać. Wygrywa para, która znajdzie najwięcej wyrazów.